

THE EFFECT OF THE PRECEDENT OF SUPREME COURT IN FORFEITURE

BY CUSTOMS ACT B.E.2469 ARTICLE 27 BIS

MR. SORAT SUNGCWAN

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS

FOR THE DEGREE OF MASTER OF LAWS

DEPARTMENT OF LAW

CHULALONGKORN UNIVERSITY

1993

ISBN 974-582-578-6

ผลกระทบจากแนวคำพิพากษาศาลฎีกาในการริบทรัพย์ตาม

มาตรา 27 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469

นายโสรัจ สังขวรรณ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชานิติศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2536

ISBN 974-582-578-6

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

019562

1111111111

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลกระทบจากแนวคำพิพากษาศาลฎีกาในการริบทรัพย์ ตามมาตรา 27 ทวิ
แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469
โดย นายโสรัจ ลังขวรรณ
ภาควิชา นิติศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม อาจารย์มานิต วิทยาเต็ม

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรภัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อมรรวดี อังคสุวรรณ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร.อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

(อาจารย์มานิต วิทยาเต็ม)

.....กรรมการ

(อาจารย์เดชอุดม ไกรฤทธิ)

พิมพ์ต้นฉบับบทความวิจัยเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

โสรัจ สังขวรรณ : ผลกระทบจากแนวคำพิพากษาศาลฎีกาในการริบทรัพย์ ตามมาตรา 27 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 (THE EFFECT OF THE PERCEDENT OF SUPREME COURT IN FORFEITURE BY CUSTOMS ACT B.E. 2469 ARTICLE 27 BIS)
อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ, อ.ที่ปรึกษาร่วม : อ.มานิต วิทยาเต็ม,
151 หน้า. ISBN 974-582-578-6

โดยพื้นฐานของกฎหมายกฎหมายศุลกากร เป็นกฎหมายมหาชนทางด้านเศรษฐกิจ กฎหมายอาญา ขบับกฎหมายมหาชนทางการปกครอง และความมุ่งหมายในการลงโทษริบทรัพย์สินของกฎหมายศุลกากร เพื่อเป็นการป้องกันและปราบปรามการลักลอบ หลีกเลี่ยงภาษีศุลกากรตามนโยบายทางภาษีอากรของรัฐ ส่วนกฎหมายอาญา เพื่อเป็นเครื่องมือของรัฐในการรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม จึงทำให้การบังคับใช้กฎหมายศุลกากรและกฎหมายอาญา ในการลงโทษริบทรัพย์สินมีความแตกต่างกัน

การที่ศาลฎีกา นำหลักทั่วไป เรื่องการริบทรัพย์สินตามประมวลกฎหมายอาญามาใช้บังคับแก่ ความผิดมาตรา 27 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 ซึ่งไม่มีบทบัญญัติลงโทษริบทรัพย์สินไว้นั้น จากการศึกษาพบว่า การบังคับใช้กฎหมายตามแนวการตีความของศาลฎีกาดังกล่าว ทำให้เกิดปัญหาในการ จับกุม การยึดทรัพย์ การดำเนินคดีศุลกากร การพิจารณาคืนของกลาง การจำหน่ายของกลาง และมีผลต่อการปราบปรามการลักลอบ หลีกเลี่ยงภาษีศุลกากร รวมทั้งมีผลต่อการตีความการบังคับใช้กฎหมายในมาตรา อื่น ๆ ที่มีการบัญญัติกฎหมายที่คล้ายคลึงกัน

นอกจากนั้นยังพบว่า หากต้องการให้กฎหมายศุลกากรมีการบังคับ ใช้ที่ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ หรือเจตนารมณ์ที่แท้จริง ซึ่งได้แก่ การป้องกันและปราบปรามการลักลอบ หลีกเลี่ยงภาษีศุลกากรที่มี ประสิทธิภาพและประสิทธิผล ควรปรับปรุงพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 มาตรา 27 ทวิ ให้มี บทลงโทษที่ชัดเจน และชี้ให้สังคมส่วนรวม เห็นว่าการบังคับใช้กฎหมายศุลกากรต้องยึดถือปรัชญากฎหมายภาษี อากร ซึ่งเป็นกฎหมายมหาชนทางด้าน เศรษฐกิจ เพื่อมุ่งคุ้มครองผลประโยชน์ทาง เศรษฐกิจส่วนรวม เป็น สำคัญ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

นิติศาสตร์
ภาควิชา
นิติศาสตร์
สาขาวิชา
2535
ปีการศึกษา

ลายมือชื่อนิติ.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

: MAJOR LAW

KEY WORD : CUSTOMS ACT, ARTICLE 27 BIS, FORFEITURE

SORAT SUNGCAWAN : THE EFFECT OF THE PRECEDENT OF SUPREME COURT IN FORFEITURE BY CUSTOMS ACT B.E. 2469 ARTICLE 27 BIS. THESIS ADVISOR: ASSO. PROF. APIRAT PETCHSIRI, J.S.D., CO-ADVISOR : MR.MANIT VITHAYATEM, 151 PP. ISBN 974-582-578-6

By its background, customs law is a public law with economic aspect while criminal law is a public law with administrative aspect. The purpose of inflicting penalty of property forfeiture of the customs law to the offender is to prevent and suppress the acts of customs duty evasion according to the taxation policy of the state. On the contrary, The criminal law serves as means of the state to keep law and order of the society. This accounts for the major difference between the enforcement of customs law and that of criminal law.

The fact that the Supreme Court applies the general principle of property forfeiture under the Penal Code to the offense under Section 27 bis of the Customs Act of 1926-which does not provide for the penalty of property forfeiture-gives rise to many questions, e.g. arrest, property seizure, prosecution of a customs case, determination of the return of a seized property. It also affects the suppression of acts of customs duty evasion, as well as the interpretation of the enforcement of law in other sections with similar contents.

In addition, this thesis finds that if the customs law is to be correctly enforced in accordance with its real purpose or intention, which is to prevent and suppress acts of customs duty evasion efficiently and effectively, the Customs Act of 1962, Section 27 bis should be changed to contain a clear penalty provisions, and it should be publicly pointed out that the enforcement of the customs law requires adherence to its philosophy as a public law which is basically intended to protect common economic interests.

ภาควิชา.....นิติศาสตร์
.....นิติศาสตร์
สาขาวิชา.....
ปีการศึกษา..... 2535

ลายมือชื่อนิติ.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

งานการท่าวิทยานิพนธ์นี้ ผู้เขียนได้รับความเมตตาจากท่าน รองศาสตราจารย์ ดร.อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ และท่านอาจารย์มานิต วิทยาเต็ม ผู้ทรงคุณวุฒิด้านให้คำปรึกษากฎหมาย กระทรวงการคลัง ที่กรุณาปรับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และให้ความช่วยเหลือ แนะนำ ชี้นำแนวความคิดที่ถูกต้องให้แก่ผู้เขียน ตลอดจนตรวจร่าง แก้ไขวิทยานิพนธ์ จนท่าวิทยานิพนธ์นี้สำเร็จขึ้นมา ผู้เขียนจึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงต่อท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์อมรรวดี อังคสุวรรณ ท่านอาจารย์เดชอุดม ไกรฤทธิ์ ที่ได้ให้คำแนะนำ ตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์นี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นและได้ให้ความกรุณาร่วมเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์นี้รวมทั้งขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงต่อท่านอาจารย์ชัยสิทธิ์ ตราชูธรรม ท่านอาจารย์มานะ หลีกทอง ที่ได้ให้คำแนะนำ และเป็นกรรมการสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์นี้อีกด้วย

นอกจากนี้ ผู้เขียนขอขอบคุณ คุณสงกรานต์ อักษร คุณชวลิต ก้อนทอง คุณพรชัย หวังประเสริฐกุล ที่ให้ความช่วยเหลือในด้านการจัดหา จัดส่งตำรา เอกสาร ข้อมูล และติดต่อประสานงานให้กับผู้เขียนซึ่งปฏิบัติราชการอยู่ที่จังหวัดสงขลา และขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่กรมศุลกากร กองตรวจสินค้าขาออกและด่านศุลกากรท่าอากาศยานหาดใหญ่ ที่ให้การสนับสนุนผู้เขียนรวมทั้งขอขอบคุณพี่ ๆ เพื่อน ๆ ที่มีความเป็นห่วงและให้กำลังใจผู้เขียน ในท้ายที่สุด ขอขอบคุณคุณอรุณฯ สังขวรรณ ที่เป็นกำลังใจและสนับสนุนผู้เขียนมาโดยตลอด จนท่าวิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์ที่ได้จาก การศึกษาวิจัยวิทยานิพนธ์นี้ ผู้เขียนขอกราบเป็นกตเวทิตาแก่คุณวีระ มณีดิษฐ์ บิดา มารดาและผู้มีพระคุณทุกท่าน รวมทั้งบูรพาจารย์ที่ได้สั่งสอนผู้เขียนมา และบรรดาท่านผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้เขียนตำรา บทความต่าง ๆ ซึ่งผู้เขียนได้ศึกษาจนมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถเขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จขึ้นมา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1. ความสำคัญของปัญหา.....	1
2. วัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย.....	4
3. ขอบเขตของการศึกษา.....	5
4. วิธีการศึกษา.....	5
5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
บทที่ 2 แนวความคิดในการบังคับใช้กฎหมายในการริบทรัพย์สิน.....	6
ส่วนที่ 1 แนวความคิดในการบังคับใช้กฎหมายศาลการและกฎหมายอาญา.....	6
1.1 ลักษณะของกฎหมาย.....	6
1.2 วัตถุประสงค์ในการลงโทษของกฎหมาย.....	8
1.2.1 กฎหมายอาญา.....	9
1.2.2 กฎหมายศาลการ.....	10
(ก) นโยบายภาษีอากรของรัฐ.....	11
(ข) วัตถุประสงค์ในการจัดเก็บภาษีศาลการ.....	12
(ค) หลักความเป็นธรรมในการจัดเก็บภาษี.....	15
1.3 ความรับผิดชอบตามกฎหมาย.....	15
1.4 ลักษณะความผิดและโทษตามกฎหมาย.....	17
1.4.1 ในด้านสาระบัญญัติของกฎหมาย.....	17
(1) เรื่องเจตนาในการกระทำความผิด.....	16
(2) เรื่องการลงโทษผู้พยายามกระทำความผิด.....	16
(3) เรื่องการลงโทษผู้สนับสนุนการกระทำความผิด.....	17

1.4.2	ในด้านวิธีบัญญัติ.....	19
	(1) เรื่องหน้าที่หนีบ.....	19
	(2) ในการกำหนดโทษปรับและกักขังแทนค่าปรับ....	20
	(3) เรื่องความรับผิดชอบค่าปรับ การรับโทษแทนกัน..	21
	(4) เรื่องการระงับคดี.....	22
	(5) เรื่องการริบทรัพย์สิน.....	22
ส่วนที่ 2	แนวความคิดในการริบทรัพย์สิน.....	24
2.1	แนวความคิดทั่วไปในการริบทรัพย์สิน.....	24
2.1.1	ความเป็นมาของการริบทรัพย์สิน.....	24
2.1.2	ความมุ่งหมายของการลงโทษริบทรัพย์สิน.....	25
2.1.3	การริบทรัพย์สินเป็นโทษหรือวิธีการเพื่อความปลอดภัย..	26
2.1.4	ระบบการริบทรัพย์สิน.....	28
2.2	แนวความคิดในการริบทรัพย์สินของต่างประเทศ.....	29
2.2.1	กฎหมายริบทรัพย์สินของสหรัฐอเมริกา.....	29
	(ก) การริบทรัพย์สินทางแพ่ง.....	29
	(ข) การริบทรัพย์สินทางอาญา.....	31
2.2.2	กฎหมายริบทรัพย์สินของสาธารณรัฐเยอรมัน.....	33
	(1) การริบทรัพย์สินที่เป็นมาตรการลงโทษ.....	33
	(2) การริบทรัพย์สินที่เป็นมาตรการเสมือนลงโทษ ...	34
	(3) การริบทรัพย์สินที่เป็นมาตรการป้องกัน.....	35
2.3	การริบทรัพย์สินตามกฎหมายศุลกากรของต่างประเทศ.....	37
2.3.1	ประเทศสหรัฐอเมริกา	37
2.3.2	ประเทศออสเตรเลีย	39
2.3.3	ประเทศแคนาดา	42
2.4	แนวความคิดการริบทรัพย์สินตามกฎหมายศุลกากร.....	45
2.5	การริบทรัพย์สินตามกฎหมายศุลกากร.....	47

2.6	การริบทรัพย์สินตามประมวลกฎหมายอาญา.....	51
2.6.1	การริบทรัพย์สินโดยเด็ดขาด.....	52
2.6.2	การริบทรัพย์สินโดยใช้ดุลพินิจ.....	54
2.7	การริบทรัพย์สินตามกฎหมายศุลกากรแตกต่างกับกฎหมายอาญา.	58
บทที่ 3	การบังคับใช้กฎหมายศุลกากรในการริบของกลาง และยานพาหนะที่ใช้ในการ กระทำความผิดมาตรา 27 ทวิ.....	60
ส่วนที่ 1	ลักษณะการกระทำความผิดมาตรา 27 ทวิ.....	60
1.1	ลักษณะและองค์ประกอบความผิดมาตรา 27 ทวิ.....	61
1.2	ที่มาและเหตุผลของการบัญญัติมาตรา 27 ทวิ.....	64
1.3	ความผิดมาตรา 27 ทวิ กับความผิดฐานรับของโจร ตามประมวลกฎหมายอาญา.....	66
1.4	ความสัมพันธ์ระหว่างความผิดมาตรา 27 กับความผิด มาตรา 27 ทวิ.....	68
1.4.1	ลักษณะความผิดมาตรา 27.....	68
1.4.2	ลักษณะพิเศษของความผิดมาตรา 27.....	70
1.4.3	ความแตกต่างระหว่างมาตรา 27 กับมาตรา 27 ทวิ.	71
1.5	เปรียบเทียบกฎหมายต่างประเทศ	73
ส่วนที่ 2	การริบของกลางอันเนื่องจากการกระทำความผิดมาตรา 27 ทวิ....	75
2.1	ลักษณะการริบทรัพย์สินตามมาตรา 17.....	75
2.2	การบังคับใช้มาตรา 17 ในการริบทรัพย์สิน.....	77
2.3	การบังคับใช้กฎหมายในการริบของกลางอันเนื่องจากการ กระทำความผิดมาตรา 27 ทวิ.....	78
2.4	วิเคราะห์การบังคับใช้กฎหมายของศาลฎีกา.....	80
2.5	วิเคราะห์เปรียบเทียบกฎหมายต่างประเทศ	83

ส่วนที่ 3	การรียานพาหนะที่ใช้ในการกระทำความผิดมาตรา 27 ทวิ.....	85
3.1	ลักษณะการรียทรัพย์สินตามมาตรา 32.....	85
3.2	การบังคับใช้กฎหมายมาตรา 32 ในการรียทรัพย์สิน.....	88
3.3	การบังคับใช้กฎหมายมาตรา 32 ในการรียานพาหนะที่ใช้ในการกระทำความผิดมาตรา 27 ทวิ.....	91
3.4	วิเคราะห์การบังคับใช้กฎหมายมาตรา 32 ของศาลฎีกา.....	93
3.5	วิเคราะห์เปรียบเทียบกฎหมายต่างประเทศ	95
บทที่ 4	ปัญหาและผลกระทบจากแนวคำพิพากษาศาลฎีกา.....	98
4.1	ปัญหาการจับกุมและการยึดทรัพย์สิน.....	98
4.2	ปัญหาการตกเป็นของแผ่นดินของทรัพย์สินที่ถูกยึดหรือรีย.....	106
4.3	ปัญหาการดำเนินคดีสู่ศาลกร.....	111
4.3.1	ปัญหาการดำเนินคดีชั้นศาลกร.....	112
4.3.2	ปัญหาการดำเนินคดีชั้นศาล.....	115
4.3.3	ปัญหาการดำเนินคดีเกี่ยวกับยานพาหนะที่ใช้ในการกระทำความผิด...	118
4.4	ปัญหาในการขอคืนทรัพย์สินที่ถูกยึดหรือรีย.....	119
4.5	ปัญหาในการจำหน่ายทรัพย์สินที่ตกเป็นของแผ่นดินแล้ว.....	127
4.6	ผลกระทบในการป้องกันและปราบปราม.....	128
4.7	ผลกระทบต่อการศึกษาและการบังคับใช้กฎหมายศาลกรในมาตราอื่น ๆ	131
บทที่ 5	บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	137
	บรรณานุกรม.....	146
	ประวัติผู้เขียน.....	151